EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2021/1618,

29. aprill 2021,

tähelepanekutega, mis on Euroopa GNSSi Agentuuri 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa GNSSi Agentuuri 2019. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0074/2021),

A. arvestades, et Euroopa GNSSi Agentuuri (edaspidi „agentuur“) tulude ja kulude aruande [1] kohaselt oli agentuuri 2019. aasta lõplik eelarve 33 589 862,79 eurot, mis tähendab 2018. aastaga võrreldes 4,22 % suurust kasvu; arvestades, et agentuuri eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest [2];

B. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes agentuuri eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et agentuuri raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2019. aasta eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 100 % ehk sama mis 2018. aastal; märgib ka, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 85,95 %, mis on 2018. aasta määrast 2,22 % võrra kõrgem;

2. märgib, et lisaks oma põhieelarvele jätkas agentuur 2018. aastal suure summa delegeeritud eelarve haldamist, et teenindada Euroopa Geostatsionaarset Navigatsioonilisasüsteemi (EGNOS) ning täita Galileo rahalist toetust käsitlevat lepingut, avaliku reguleeritud teenuse delegeerimise lepingut ja programmi „Horisont 2020“ rahalist toetust käsitlevat lepingut; märgib, et delegeeritud eelarve assigneeringutest seoti 2019. aastal kulukohustustega kokku 290 696 766,98 eurot ja välja maksti 523 494 171,23 eurot;

Tulemuslikkus

3. märgib, et agentuur kasutab peamiste tulemusnäitajatena teatavaid suurusi, mille alusel hinnata oma tegevuse lisaväärtust ja muid eelarvehalduse parandamise meetmeid, mille hulka kuuluvad näiteks tulemuslike sõltumatute haavatavushindamiste osakaal ning kulukohustustega sidumise ja maksete määr ettenähtud aja jooksul;

4. peab kiiduväärseks, et 2015. aastast saadik tellib agentuur raamatupidamisteenuseid komisjonilt ja agentuur jagab siseauditiüksust Euroopa Kemikaaliametiga; innustab agentuuri tegema liidu asutustega veel rohkem ja ulatuslikumat koostööd;

5. kutsub agentuuri üles jätkama koostoime arendamist ning tihendama koostööd ja heade tavade vahetamist teiste liidu asutustega, et parandada tõhusust sellistes valdkondades nagu inimressursid, hoonete haldamine, IT-teenused ja turvalisus;

6. märgib, et 2019. aasta juulis toimus agentuuris vahejuhtum, mille tõttu tekkis Galileo teenuste osutamisel kuuepäevane katkestus, mille kõrvaldamiseks hakati mõjutatud Galileo taristut kiiresti uuesti töökorda seadma; märgib, et agentuuri turvalisuse akrediteerimise nõukogu analüüsis 2018.–2019. aasta teenusekatkestuste kohta koostatud dokumentatsiooni ja pööras eritähelepanu 2019. aasta juuli katkestusele ning esitas mitu probleemi, mis tuleb süsteemi töökindluse suurendamiseks lahendada; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas toimuvast aru anda;

[1] ELT C 430, 20.12.2019, lk 12
[2] ELT C 430, 20.12.2019, lk 12

7. märgib, et 2019. aasta veebruaris pandi tööle neli uut satelliiti;

8. võtab teadmiseks, et 2019. aastal toimus umbes 150 võistkonna osalusel MyGalileoAppi võistlus, kus kolme uue Galileo uuendusliku kasutusviisi eest anti rahaline auhind, millega toetati liidu idufirmasid ja noori innovaatoreid oma ettevõtluspotentsiaali suurendamisel;

9. märgib, et vastavalt kontrollikoja eriaruandele ametite tuleviku kohta (edaspidi „kontrollikoja eriaruanne“) on praktikas väga piiratud agentuuri sõltumatus seoses oma põhiülesandega kasutada komisjoniga sõlmitud delegeerimislepingu alusel Galileo ülemaailmset satelliitnavigatsioonisüsteemi; kutsub komisjoni üles muutma agentuuri sõltumatuse määra, eelkõige seoses tema pädevusega rakendada delegeerimislepingut mitmete keerukate lepingute kaudu tööstuspartnerite ja avaliku sektori üksustega; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellekohastest arengutest aru anda;

10. märgib, et kontrollikoja eriaruande kohaselt peab agentuur 2019. aasta märtsist septembrini korraldatud auditi järel oluliselt parandama koostööd liikmesriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste liidu asutustega, kuna märgiti, et agentuuril on vaid piiratult teavet liikmesriikide strateegiatest ja meetmetest Galileo teenuste kasutuselevõtu toetamisel; soovitab agentuuril tungivalt tõhustada koostööd ja teadmiste vahetamist liikmesriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste liidu asutustega, et hoogustada Galileo teenuste kasutuselevõtmist ning järgida ühist eesmärki täita liidu kodanike huvides liidu tegevuspoliitikaid; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellekohastest arengutest aru anda;

11. rõhutab, kui oluline on suurendada agentuuri sisetegevuse ja juhtimismenetluste digitaliseerimist; rõhutab, et agentuur peab selles valdkonnas jätkuvalt aktiivselt tegutsema, et iga hinna eest vältida asutuste vahelist digilõhet; juhib aga tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et hoida ära igasugune oht töödeldava teabe turvalisusele internetis; tuletab ühtlasi meelde, kui tähtis on, et agentuur oma töö tutvustamiseks teeks ennast meedias, internetis ja sotsiaalmeedias nähtavamaks;

Galileo intsident

12. kahetseb asjaolu, et 10. juulil 2019 toimus süsteemi uuendamise ajal Galileo maapealses taristus teenindusintsident ning selle tulemusel katkesid kuueks päevaks Galileo algsed navigatsiooni- ja ajamääramisteenused; väljendab siiski heameelt selle üle, et komisjon asutas sõltumatu uurimiskomisjoni, et vahejuhtumit uurida ja anda soovitusi selliste juhtumite vältimiseks tulevikus;

13. tuletab meelde, et uurimiskomisjon tuvastas väärkäitlemist, seadmete tehnilist anomaaliat ja sellest mõjutatud seadmete ebastandardset konfiguratsiooni, ning et uurimiskomisjon tuvastas eri laadi algpõhjused, mis olid seotud Galileo korraldamise ja haldamisega, inimfaktoritega ning keeruka ja mittestandardse süsteemi konfiguratsiooniga; kutsub komisjoni ja agentuuri üles järjekindlalt järgima uurimiskomisjoni soovitusi, eelkõige seoses teenuste järjepidevuse ja Galileo juhtimise optimeerimisega ning kriisiolukorras kasutajate ja liikmesriikide parema institutsioonilise teavitamise tagamisega; palub komisjonil ja agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni järelmeetmetest korrapäraselt teavitada;

Personalipoliitika

14. märgib, et 31. detsembril 2019. aastal oli ametikohtade loetelust täidetud 92,81 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 139 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 129 (2018. aastal oli kinnitatud ametikohti 128); märgib, et 2019. aastal töötas agentuuri heaks ka 55 lepingulist töötajat ja 3 lähetatud riiklikku eksperti; märgib, et lisaks ühele juba eraldatud ametikohale eraldati agentuurile 2019. aasta ametikohtade loetelus kümme täiendavat ametikohta;

15. väljendab muret selle pärast, et kontrollikoja eriaruande kohaselt on agentuuril raskusi vajalike tehniliste teadmistega töötajate värbamisega ning ametikohtade või riiklike ekspertide nappuse kompenseerimiseks annab agentuur põhiülesandeid üha enam üle erasektori töövõtjatele, kellest ta võib sel juhul sõltuvaks muutuda; palub komisjonil olukorda hoolikalt uurida ja anda agentuurile vajalikud vahendid vajalike töötajate töölevõtmiseks; palub komisjonil eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle küsimuse kohta aru anda;

16. väljendab heameelt agentuuri tegevuse ja uute meetmete üle, mis on võetud kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ligimeelitamiseks, töölevõtmiseks ja tööl hoidmiseks;

17. väljendab kahetsust agentuuri töötajaskonna, eriti selle kesk- ja kõrgema juhtkonna koosseisu jätkuva geograafilise tasakaalustamatuse pärast; kutsub agentuuri üles tagama oma töötajate seas kõigi liikmesriikide kodanike nõuetekohase esindatuse, võttes aga seejuures arvesse töötajate pädevust ja väärtuslikkust, millele osutatakse ametnike personalieeskirjade artiklis 27;

18. soovitab agentuuril välja töötada personalipoliitika pikaajalise raamistiku, mis käsitleks töö ja eraelu tasakaalustamist, elukestvat nõustamist ja karjääri arendamist, soolist tasakaalu, kaugtööd, geograafilist tasakaalustatust ning puuetega inimeste töölevõtmist ja lõimimist;

19. märgib, et 2019. aastal ei puudus sooline tasakaal nii tippjuhtide seas (7 meest ja 4 naist) kui ka haldusnõukogus (24 meest ja 5 naist); palub agentuuril edaspidi tagada oma kõrgemas juhtkonnas sooline tasakaalustatus; palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid agentuuri haldusnõukogu liikmete ametissenimetamisel arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

20. on mures agentuuri haldusnõukogu liigse suuruse pärast, mis raskendab otsuste tegemist ja tekitab märkimisväärseid halduskulusid;

Kestlikkus

21. peab kahetsusväärseks, et agentuur ei ole veel kinnitanud oma CO_2-heite vähendamise eesmärke; kutsub agentuuri üles looma keskkonnasõbraliku töökeskkonna, vähendama oma CO_2-jalajälge ja energiatarbimist ning korraldama paberivaba töövoo;

22. kahetseb, et energiat tarnitakse ettevõtja kaudu, kes ei esita üksikasjalikke andmeid oma energiaallikate kohta, ning et seetõttu ei ole võimalik kindlaks teha agentuuri taastuvenergia tarbimist; soovitab agentuuril leida selline energiatarnija, kes esitab andmeid oma energiaallikate kohta;

Hanked

23. märgib, seoses kontrollikoja 2018. aasta järelduste järelmeetmetega, et agentuuri vastu esitati Euroopa Liidu Kohtule hagi, milles vaidlustati selle hankemenetluse tulemus, mille eesmärk oli sõlmida Galileo satelliitsüsteemi rakendamiseks 2017.–2027. aastal raamleping 1,5 miljardi euro suuruses summas; märgib, et Eutelsat loobus hagist ja kohus tühistas kohtuasja;

24. märgib seoses kontrollikoja varasema aasta järeldustega, et e-riigihankemenetluste elektroonilise esitamise moodul ei vastanud agentuuri keerukatele hankevajadustele, mistõttu otsustati, et pakkumusi elektrooniliselt ei esitata ning seega komisjoni välja töötatud e-riigihangete IT-vahendeid ei kasutata; võtab agentuuri vastusest teadmiseks, et agentuur võtab komisjoniga uuesti ühendust, et hinnata võimalust kasutada elektroonilist hankemenetlust nende hangete puhul, mille puhul see võib olla kõige sobivam; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellekohastest arengutest aru anda;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

25. märgib, et mitte kõigi haldusnõukogu liikmete elulookirjeldusi ega majanduslike huvide deklaratsioone ei ole agentuuri veebisaidil avaldatud; kordab oma üleskutset agentuurile avaldada kõigi haldusnõukogu liikmete elulookirjeldused ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru selleks võetud meetmetest; märgib, et haldusnõukogu sekretariaat ja sisekontrolli koordinaator tuletavad haldusnõukogu liikmetele meelde ja nõuavad, et nad esitaksid puuduvad dokumendid, ning et haldusnõukogu liikmete huvide deklaratsioone säilitataks agentuuri dokumendihaldussüsteemis;

26. märgib, et kõrgema juhtkonna elulookirjeldused ja majanduslike huvide deklaratsioonid on avaldatud agentuuri veebisaidil; märgib aga, et juhtivtöötajate elulookirjeldusi ega majanduslike huvide deklaratsioone ei ole agentuuri veebisaidil avaldatud; märgib, et juhtivtöötajate elulookirjelduste oma veebisaidil avaldamiseks ootab agentuur, et komisjon kiidaks huvide konfliktide vältimise rakenduseeskirja ametlikult heaks;

27. rõhutab asjaolu, et liidu institutsioonide ja asutuste suhtes kohaldatavas kehtivas eetikaraamistikus on märkimisväärseid puudusi, mis on tingitud selle killustatusest ja kehtivate sätete ühildamatusest; rõhutab, et nende küsimustega tuleks tegeleda, luues ühise eetikaraamistiku, millega tagatakse kõrgete eetikastandardite kohaldamine kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste suhtes;

28. rõhutab, et teatavad ametiisikud täidavad huvide konflikti puudumise deklaratsiooni ja hindavad ka eetikastandardite järgimist ise; toonitab aga, et iseenda koostatud kinnitused ega hinnangud ei ole piisavad, mistõttu on vaja lisakontrolli;

Sisekontroll

29. võtab kontrollikoja aruandest teadmiseks, et agentuur on sõlminud Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA) programmide EGNOS ja GALILEO rakendamise kohta koostöökokkulepped ning 2019. aastal maksis agentuur EGNOSe töökorra alusel välja 55,5 miljonit eurot ja GALILEO töökorra alusel 223,7 miljonit eurot; võtab kontrollikoja aruandest teadmiseks, et ammendava eel- ja järelkontrolli strateegia puudumise tõttu valitseb oht, et agentuuri maksed ESA-le võidakse arvutada ebatäpsete kulude alusel; võtab agentuuri vastusest teadmiseks, et eelkontrolliga püütakse kinnitada, et maksetaotluste summad on kooskõlas töökorras ette nähtud maksekavade ja eelmaksetega, kuid järelkontroll ei ole kohaldatav, sest agentuuril on lepinguline maksekohustus; võtab agentuuri vastusest teadmiseks, et aastatel 2020–2023 teeb agentuur järelkontrolli, mille eesmärk on eelkõige veenduda, et kulud ja töö on väljamaksetaotlustega täielikult kooskõlas;

30. võtab kontrollikoja aruandest teadmiseks, et agentuuril on tekkinud viivitused uue sisekontrolliraamistiku rakendamisel, mis pidi heaks kiidetama 2019. aastal, ja talitluspidevuse kava heakskiitmisel, mille kohta on kontrollikoda 2015. aastast saadik teavet nõudnud ja mis kiideti heaks alles 15. mail 2020, mis tähendab agentuuri töökorralduses suuri puudusi; võtab agentuuri vastusest teadmiseks, et ta kavatseb oma sisekontrolliraamistiku lõplikult välja töötada 2020. aastal;

31. märgib, et siseauditi talitus avaldas 2019. aasta novembris EGNOSe kasutamise kohta auditiaruande ning esitas selles viis olulist soovitust ja ühe arutamist vajava küsimuse; palub agentuuril anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru soovituste ja küsimusega seoses tehtud edusammudest;

32. märgib, et siseauditi üksus viis 2019. aastal läbi agentuuri töötajate suutlikkuse suurendamise auditi ja kuigi selle aruannet ei olnud 2019. aastal veel lõplikult vormistatud, oli kavas esitada selles üks väga oluline ja neli olulist soovitust; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile nende soovituste täitmisel saavutatust aru anda;

33. märgib, et 2019. aastal valis agentuur siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi (nüüd kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat), EGNOSe, Galileo ja programmi „Horisont 2020“ toetustega seotud kolme rahalist toetust käsitleva lepingu raames 2018. aasta tegevuse kohta kolme tavapärase välisauditi tegemiseks audiitorühingu BDO, kes jõudis järeldusele, et kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi delegeeritud rahasummasid on kasutatud nõuetekohaselt; leiti küll teatavaid tehnilisi vigu, aga mitte suuri puudusi;

34. märgib seoses eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni varasemate aastate kommentaaride alusel võetud järelmeetmetega, et siseauditi talitus auditeeris 2018. aastal agentuuri IT-haldust ning agentuur koostas tegevuskava, mis sisaldas võimalike paranduste tegemiseks kuut meedet; märgib, et 2020. aasta märtsis kinnitas siseauditi talitus, et kaks meedet on lõpule viidud, ja agentuur koostas kõik muud, ülejäänud meetmetega seotud dokumendid ning agentuur usub, et pärast koostatud paketi esitamist saab siseauditi talitus kinnitada, et enamik ülejäänud meetmetest või isegi need kõik on lõpule viidud; palub agentuuril eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles küsimuses tehtud edusammudest aru anda;

Muud kommentaarid

35. võttes arvesse eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni märkusi ja tähelepanekuid, mis on seotud agentuuri püüdega vähendada Ühendkuningriigi liidust väljaastumise otsusega kaasnevat negatiivset mõju, märgib, et mõnede asjassepuutuvate lepingute täitmine määrati Ühendkuningriigi töövõtjate asemel ettevõtjatele, kes asuvad mõne liikmesriigi territooriumil, ning et oli ka lepinguid, mille kehtivusaeg sai enne väljaastumiskuupäeva läbi, ning et Galileo turvaseirekeskuse varuüksuse asukoht on nüüd Ühendkuningriigi asemel Hispaanias, mis tagab teenuste järjepidevuse;

36. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 29. aprilli 2021. aasta resolutsioonile ([3]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0215.